

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Evangelium Vnicvm Domini Nostri Iesv Christi

Riccioli, Giovanni Battista

Bononiae, 1667

Prima Pars Historiæ Euangelicæ, ab infantia Præcursoris, & Christi, vsq; ad
Baptismum, & tentatione Christi in deserto, distributa in Meditationes
XXXIII. die 17. Ianuarij absoluendas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70945](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70945)

41

PRIMA PARS
EVANGELICÆ
HISTORIÆ,

Inchoata à S. Luca, & omisso
proemio c. 1. n. 5. ad 25.

MEDITATIO XVI.

Pro die 16. Decembris.

I. **F**Vit in diebus Herodis regis Iudeæ Sacerdos quidam nomine Zacharias de vice Abia, & vxor illius de filiabus Aaron, & nomen eius Elisabeth. Erant autem iusti ambo ante Deum, incedentes in omnibus mandatis, & iustificationibus Domini sine querela, & non erat illis filius, eo quòd esset Elisabeth sterilis, & ambo processissent in diebus suis.

II. Factum est autem, cum Sacerdotio fungeretur in ordine vicis suæ ante Deum: secundùm consuetudinem Sacerdotij, sorte exijt, vt incensum poneret ingressus in templum Domini: & omnis multitudo populi erat orans foris hora incensi. Apparuit autem illi Angelus Do.

Domini, stans à dextris altaris incensum.
 Et Zacharias turbatus est videns, & timor irruit super eum. Ait autem ad illum Angelus: Ne timeas Zacharia, quoniam exaudita est deprecatio tua. Et vxor tua Elisabeth pariet tibi filium, & vocabis nomen eius Ioannem; & erit gaudium tibi, & exultatio, & multi in natiuitate eius gaudebunt: erit enim magnus coram Domino, & vinum, & siceram non bibet, & Spiritu Sancto replebitur adhuc ex utero Matris suæ: & multos filiorum Israel conuertet ad Dominum Deum ipsorum: & ipse præcedet ante illum in Spiritu, & virtute Eliæ, vt conuertat corda patrum in filios, & incredulos ad prudentiam iustorum, parare Domino plebem perfectam.

III. Et dixit Zacharias ad Angelum: Vnde hoc sciam? ego enim sum senex, & vxor mea processit in diebus suis; Et respondens Angelus dixit ei: Ego sum Gabriel, qui sto ante Deum: & missus sum loqui ad te, & hæc tibi euangelizare. Et ecce eris tacens, & non poteris loqui vsque in diem, quo hæc fiant, pro eo quòd non credidisti verbis meis, quæ implebuntur in tempore suo. Et erat plebs expectans Zachariam, & mirabantur quòd tardaret ipse in templo. Egressus autem non poterat loqui ad illos, & cognouerunt quòd visionem vidisset in templo. Et ipse erat innuens illis, & permansit mutus. Et

IV. Et factum est vt impleti sunt dies officij eius, abiit in domum suam. Post hos autem dies concepit Elisabeth vxor eius, & occultabat se mensibus quinque dicens: Quia sic fecit mihi Dominus in diebus, quibus respexit auferre opprobrium meum inter homines.

N O T Æ.

Abiæ classis, erat octaua inter illas viginti quatuor, in quas David distribuit multitudinem Sacerdotum, qui debebant per vices exercere munia sacerdotalia in Templo, recensenturque 1. Paralipom. c. 24. & per hebdomadam integram, qualibet classis seruebat Templo, reliquis classibus sua negotia curantibus, vt ait Iosephus l. 7. Antiqu. Iud. c. 11.

Abia, & Aaron. Cum uterq; parens Praecursoris esset de Tribu Sacerdotali, non potuit fundamentaliter credi Christus, seu Messias, quem constabat debere nasci ex Tribu Iuda.

Sorte exijt. Sortiebantur enim quinam de eadem vice, seu classe deberent immolare victimas; quinam accendere lucernas candelabri; quinam locare panes propositionis supra mensam, & quinam demum incendere thymiama super altare.

Ingressus in Templum. Idest illam partem Templi, qua sita erat inter Sancta Sanctorum velo separata, à Sanctis Sanctorum, & inter atrium exterius, vbi populus stabat. Nam in Sancta Sanctorum solus Summus Sa-

cer.

cerdos (cuiusmodi non erat Zacharias) ingrediebatur semel in anno, nempe in Solemnitate Expiationis.

Vnde hoc sciam? Verba hæc ex incredulitate, & dubio culpabili profecta constat, ex pœna & verbis Angeli: Pro eo quod non credidisti verbis meis. At non peccauit Abraham, quia licet c. 15. Genesis dixerit. Vnde scire possum, &c. & c. 17. Putasne centenariorum nasceretur puer? & Sara nonagenaria pariet? verba fuere merè interrogantis cum stupore miraculi, quod diuinitus faciendum credidit: restante diuina Scriptura eodem c. 15. Credidit Abraham Deo, & reputatum est ei ad iustitiam.

Et occultabat se: ne videlicet quis eam perstringeret, quod vetula, & sterilis concubisset marito.

MEDITATIO XVII,

Pro die 17. Decembris.

Ex Luca 1. à num. 26. ad 34.

I. **I**N mense autem sexto missus est Angelus Gabriel à Deo in ciuitatem Galileæ, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph de Domo David, & nomen Virginis MARIA. Et ingressus Angelus ad eam dixit: Aue gratia plena: Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus.

Quæ

II. Quæ cum audisset, turbata est in sermone eius, & cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait Angelus ei. Ne timeas MARIA, inuenisti enim gratiam apud Deum: Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen eius IESVM.

III. Hic erit magnus, & filius Altissimi vocabitur, & dabit illi Dominus Deus sedem David patris eius, & regnabit in domo Iacob in æternum, & regni eius non erit finis.

N O T Æ.

Nazareth, parua Ciuitas supra supercilium montis edificata, ut narratur Luca 4. distans à Thabore milliaria circiter 6. aut 9. Virginem desponsatam, id est matrimonio quidem rato, sed non consummato iunctam; matrimonium enim facit non copula, sed consensus, ideo non dixit copulatam; & ideo Lucas c. 2. ita uxorem Iosephi vocat, ut desponsatam appellet, quia cum illa versabatur, non ut uxore quoad actum, & usum Matrimonij, sed ut Sponsa Virgineq; intacta. Cum Maria desponsata sibi uxore prægnante. Nomen **MARIAE** significat hebraicè Stellam maris, Syrochaldaicè Dominam Maris.

Turbata est in sermone, nempe potius ob insolitos titulos laudis plenos, quàm ob splendorem vultus Angelici; & ut notat S. Bernar-

nar-

nardus : Turbata est, sed non perturbata; quòd turbata est, verecundiæ fuit, quòd non perturbata fortitudinis; quòd tacuit, & cogitavit prudentiæ.

MEDITATIO XVIII.

Pro die 18. Decembris.

Ex Luca 1. à num. 34. ad 39.

I. **D**ixit autem MARIA ad Angelum: Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? & respondens Angelus dixit ei: Spiritus Sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi. Idèdque & quòd nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei.

II. Et ecce Elisabeth cognata tua, & ipsa concepit filium in senectute sua: & hic mensis sextus est illi, quæ vocatur sterilis: quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.

III. Dixit autem MARIA: Ecce Ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum. Et discessit ab illa Angelus.

NOTÆ.

Quomodo fiet istud? non dubitantis, aut incredula id fuit, cum eam laudavit Elisabeth de fide circa hoc punctum dicens: Beata quæ credidisti, sed prudenter interrogantis
de

de modo, quo Deo obsequi deberet; utrum scilicet dispensanda esset à voto Virginitatis, an potius salva virginitate conceptura, & paritura esset Altissimi Filium. — Non cognosco, idest necdum cognoui, nec in posterum cognoscere obstante virginitatis voto, possum: non diceret hoc, ait S. August. l. de Virginitate c. 4. nisi Virginem se Deo ante vouisset.

Obumbrabit, nempe occulto, & inexplicabili modo, ex purissimis tuis sanguinibus formabit corpus, unietq; Verbo Diuino, absq; ullo delectationis carnalis sensu; men em tuã abscondens in abyssu Diuini Amoris; & ided quod sic nascetur in utero tuo, erit undequaque Sanctum.

Cognata tua; idest Consobrina: quia Mathan Sacerdos ex Maria coniuge sua genuit S. Annam matrem MARIAE Deiparae, & Sobam, hac autem genuit S. Elisabetham matrem Praecursoris.

MEDITATIO XIX.

Pro die 19. Decembris.

Ex Luca 1. à num. 39. ad 46.

I. **E**Xurgens autem MARIA in diebus illis abiit in montana cum festinatione in Ciuitatem Iuda: & intrauit in domum Zachariæ, & salutauit Elisabeth. Et factum est, vt audiuit salutatio-

tio-

tionem MARIÆ Elisabeth, exultauit infans in utero eius; & repleta est Spiritu Sancto Elisabeth.

II. Et exclamauit voce magna, & dixit: Benedicta tu inter Mulieres, & benedictus fructus ventris tui, & vnde hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me?

III. Ecce enim vt facta est vox salutationis tuæ in auribus meis, exultauit in gaudio infans in utero meo, & beata quæ credidisti, quoniam perficientur ea, quæ dicta sunt tibi à Domino.

N O T A.

Ciuitatem Iuda, nempe Sitam prope Emaus unico miliari inde distantem, vt ex sacris peregrinationibus colligunt Brocardus, & Adrichomius; à Nazareth autem itineris dierum circiter 4.

M E D I T A T I O XX.

Pro die 20. Decembris.

Ex Luca 1. à num. 46. ad 51.

I. **E**T ait MARIA Magnificat anima mea Dominum, & exultauit Spiritus meus in Deo salutari meo.

II. Quia respexit humilitatem Ancillæ

cillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

III. Quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius.

IV. Et misericordia eius à progenie in progenies timentibus eum.

N O T Æ.

Humilitatem Græcè τὸ πτωχόν; quod significat tam abiectiōem, & vilitatem personæ, quàm virtutem abiectè de se sentientis, & fortè in priore sensu locuta est humilissima Virgo.

Magna qui potens est. & Sanctum, &c. Omnipotentiam suam contulit ad magnitudinem matris suæ, non in donis temporalibus, sed in Sanctitate tanta, ut post Verbum Incarnatum, nihil maius fieri possit Matre Dei, ut docet S. Thomas 1. p. q. 25. art. 6.

M E D I T A T I O XXI.

Pro die 21. Decembris.

Ex Luca 1. à num. 51. ad 57.

I. **F**ecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.

II. Deposuit potentes de sede, & exaltavit humiles: esurientes implevit bonis, & diuites dimisit inanes.

III. Suscepit Israel puerum suum, &c.

C

COR.

cordatus misericordiae suae: Sicut locu-
tus est ad patres nostros Abraham, & le-
mini eius in saecula.

IV. Mansit autem MARIA cum illa
quasi mensibus tribus, & reuerfa est in
domum suam.

N O T A E.

Disperfit superbos, non solum Pharaonem, Sennacherib, Holophernem, Antiochum &c. sed praecipue Satanam cum Sectatoribus eius, qui est princeps super omnes filios superbia. Suscepit Israel, assumendo carnem, & naturam humanam ex muliere de stirpe Israel.

Mansit autem, usq; ad 8. diem Natiuitatis S. Io. Bapt. nempe ad primam diem Iulij inclusiue, qua illo anno incidit in Sabbathum, & sequenti die completa visitatione, & officijs, quorum gratia venerat, reuerfa est: ideoq; tunc Ecclesia celebrat Festum Visitationis. Esto Euangelista occasione Cantici Virginei, per anticipationem ante ortum Praecursoris, absoluat narrationem eorum, qua spectabant ad Deipara officium.

MEDITATIO XXII.*Pro die 22. Decembris.**Ex Luca 1. à num 57. ad 70.*

I. **E**lisabeth autem impletum est tempus pariendi, & peperit filium; & audierunt vicini, & cognati eius, quia magnificavit Dominus misericordiam suam cum illa, & congratulabantur ei. Et factum est in die octava venerunt circumcidere puerum, & vocabant eum nomine patris sui Zachariam, & respondens mater eius dixit; nequaquam, sed vocabitur Ioannes, & dixerunt ad illam, quia nemo est in cognatione tua, qui vocetur hoc nomine. Innuebant autem patri eius, quem vellet vocari eum, & postulans pugillarem scripsit dicens: Ioannes est nomen eius, & mirati sunt uniuersi.

II. Apertum est autem illicò os eius, & loquebatur benedicens Deum. Et factus est timor super omnes vicinos eorum, & super omnia montana Iudææ divulgabantur omnia verba hæc: & posuerunt omnes, qui audierant in corde suo dicentes: Quis putas puer iste erit? etenim manus Domini erat cum illo.

III. Et Zacharias pater eius repletus est Spiritu Sancto, & prophetavit dicens:

Benedictus Dominus Deus Israel, qui
visitavit, & fecit redemptionem plebis
suae.

IV. Et erexit cornu salutis nobis in
domo David pueri sui.

N O T Æ.

In die octava, iuxta 17. Genesis, & 12.
Leuitici, quando scilicet infans videtur eu-
fisse periculum illud, de quo Plutarchus in
99 Romanis, & Aristoteles l. 7. hist. anima-
lium c. 12. dicens: Plurimi ante septimum
diem intereunt, vnde fit, vt nomina sep-
timo die imponantur, tanquam saluti-
iam pueri magis credamus, sed Deus expe-
ctare iussit Hebreos diem 8.

Sed vocabitur Ioannes, siue didicerit hoc
Propheterico Spiritu, siue à marito per Scriptu-
ram; nam surdum quoq; fuisse indicant ver-
ba illa: Innuebant patri eius, quæ S. Am-
brosius exponens ait: Innuebant, quia in-
credulitas affatum ei eripuit, & auditum,
nutu interrogatur.

Cornu salutis, idest potentiam ad sal-
uandum sublimem, & gloriosam; sicut anima-
lium cornutorum vis, & gloria in cornibus
potissimum aestimatur.

*MEDITATIO XXIII.**Pro die 23. Decembris.**Ex Luca 1. à num. 70. ad 80.*

I. **S**icut locutus est per os Sanctorum, qui a seculo sunt prophetarum eius, salutem ex inimicis nostris, & de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris, & memorari testamenti sui Sancti. Iusurandum quod iuravit ad Abraham patrem nostrum, daturum se nobis.

II. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi, in sanctitate, & iustitia coram ipso omnibus diebus nostris.

III. Et tu puer, propheta Altissimi vocaberis; præbis enim ante faciem Domini parare vias eius: ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum eorum.

IV. Per viscera misericordiæ Dei nostri, in quibus visitavit nos oriens ex alto: Illuminare his qui in tenebris, & in umbra mortis sedent; ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

V. Puer autem crescebat, & confortabatur spiritu: & erat in desertis usque in diem ostensionis suæ ad Israel.

N O T A.

Erat in desertis, partim ibi in spelunca absconditus, ob metum ab Herode insanici- da, ut ex Petro Alexandrino, Nicephoro, & Cedreno colligit Baronius in Apparatu, partim spontaneo secessu electo ad Sanctiorem vitam.

M E D I T A T I O XXIV.

Pro die 24. Decembris.

Ex Matthæi 1. à num. 18. ad 25.

I. **C**Hristi autem generatio sic erat: Cum esset desponsata mater eius MARIA Ioseph; antequam convenirent, inuenta est in utero habens de Spiritu Sancto. Ioseph autem vir eius, cum esset iustus, & nollet eam traducere; voluit occultè dimittere eam.

II. Hæc autem eo cogitante, ecce Angelus Domini apparuit in somnis ei dicens. Ioseph fili David, noli timere accipere MARIAM Coniugem tuam: quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto est. Pariet autem filium, & vocabis nomen eius IESVM, ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum.

III. Hoc autem totum factum est, ut adimpleretur, quod dictum est à Domi-
no

no per Prophetam dicentem: Ecce Virgo in vtero habebit, & pariet filium, & vocabunt nomen eius Emmanuel, quod est interpretatum; Nobiscum Deus.

IV. Exurgens autem Ioseph à somno, fecit sicut præceperat ei Angelus Domini, & accepit coniugem suam, & non cognoscebat eam, donec peperit filium suum primogenitum: & vocavit nomen eius IESVM.

N O T Æ.

Antequam conuenirent, & *infra*: non cognoscebat eam donec peperit, *neutriusque* significatur postea conuenisse, & cognitam esse ab ipso, & ex mera negativa, qua significatur toto illo tempore intactam fuisse; stultè inferitur ab Heluidianis affirmatiua, contra virginitatem Deipara post partum.

Inuenta est in vtero habens de Spiritu Sancto; referuntur hæc ad Euangelistam ab ipsomet Spiritu Sancto directum, ut exprimeret eam concepisse de Spiritu Sancto; non autem ad S. Iosephum, qui nec Annunciationi interfuerat, nec Visitationi, quibus MARIA fuerat proclamata Mater Domini.

Cùm esset Iustus: Lex enim Moysis non obligabat ad traducendam, idest manifestandam, & ad publicam Iudicium notitiam deducendam uxorem suam, nisi deprehensam in adulterio voluntario, & violata in ciuitate non clamasset; at si non posset probare deli-

Etum, suspicionem incurrebat quarendi occa-
 siones dimittendi eam, quo casu ipse verberis-
 bus, ac centum Siclis argenti mulctandus erat
 ex Deuteronomij 22. à versu 13. At S. Ioseph
 non poterat probare coniugem suam violatam
 fuisse ab aliquo in ciuitate (in agro enim vio-
 lata ubi frustra clamasset nulli poena subie-
 cta erat.) Immo ex voto Virginitatis mutuo
 consensu iam nuncupatio, & ex sanctitate com-
 peritissima coniugis, moraliter certissimus erat
 de ipsius innocentia; non poterat ergo illam
 traducere, & Iustus esse. Adeo vero pru-
 dens, & cautus erat, & tam verecundus, ac
 reuerens erga illam, ut nondum auderet il-
 lam de hoc interrogare; unde concepisset salua
 virginitate? nihil enim mali suspicatus est de
 illa. Vt ipsa Mater Dei reuelauit S. Brigitta
 lib. 7. cap. 25. ubi de humilitate sua sui que
 Filij, & Sponsi sic loquitur (Ioseph videns
 vterum meum de Spiritu Sancti virtute
 intumescere vehementer expauit, non
 suspicatus contra me aliquid finistrum,
 sed recordatus dicta Prophetarum præ-
 nunciantium Filium Dei nasciturum de
 Virgine, reputabat se indignum tali ser-
 uire Matri, donec Angelus, &c.) Neque
 ratio illa ab Angelo ad timorem S. Iosepho
 adimendum, quod scilicet illa de Spiritu San-
 cto concepisset, est Argumentum sufficiens su-
 spicionis Iosephi in malam partem, sed solum
 dubitationis de modo, quo salua virginitate
 conceperat, & an ipse dignus esset retinere
 pro uxore illam virginem, qua ex Prophetia
 Isa.

Isaia conceptura erat Deum Emmanuel, si forte hac sua vxor esset illa Virgo; His dubijs per Angelum sublatis, paruit coelestibus mandatis. Ex hoc tamen dubio S. Iosephi colligitur, eum non interfuisse visitationi S. Elisabetha, qua MARIAM Matrem Domini proclamauit: & credibile est Deiparam dixisse suo Sponso; sibi reuelatum diuinitus Elisabetham iam à sex mensibus grauidam esse, ac petiisse veniam eundi ad visitandam Cognatam. & cum ea manendi vsq; ad partum eius facileq; impetrasse, cum voto Virginitatis iam factò, non concupisceret eius reatum cingrediendi causa; neque cum illa ire tandiuq; manere in domo Zacharia consultum esset, sed potius manere Nazareth, & opera fabrilia perficere, qua aduentoribus pollicitus erat: praesertim cum certissimus esset coniugem suam non indigere custodia sua.

In ea natum est. Conceptio ipsa fuit prima Natiuitas, & hoc nomine dignissima, quia in primo, & unico instanti perfectissimo corporeculo Christi anima, & anima corporiq; diuina natura Verbi unita fuit.

Pariet autem filium. Non dixit pariet tibi filium, sicut dixerat Deus Abraha, Genes. 17. et Angelus Zacharia Luca 1. quia non fuit conceptus de semine Ioseph.

Primogenitum filium, dixit non relatiuè ad secundo genitos, quos paritura non erat, sed relatiuè ad alios, quos antea peperisse quis suspicari posset. Sic Sapientia, et Verbum Diuinum dicitur Ecclesiastici 24. Primogeni-

ta ante omnem creaturam, et ad Hebræos
 I. Et cum iterum introducit primogeni-
 tum in orbem terræ; non quòd Deus Patet
 alios filios postea ex sua substantia genuerit;
 sed quia vnigenitus eius prioritate non solum
 durationis, sed etiam excellentia, et digni-
 tatis omnia, qua à Deo extra emanarunt, an-
 tecellit.

MEDITATIO XXV.

Pro die 25. Decembris.

Ex Luca 2. à num. 1. ad 8.

I. **F**actum est autem in diebus illis,
 exijt edictum à Cæsare Augusto,
 vt describeretur vniuersus orbis; Hæc de-
 scriptio prima facta est à Præsìde Syriæ
 Cirino: & ibant omnes, vt profiterentur
 singuli in suam Ciuitatem. Ascendit au-
 tem, & Ioseph à Galilæa de ciuitate Na-
 zareth in Iudæam in Ciuitatem David,
 quæ vocatur Bethleem: eo quod esset de
 domo, & familia David, vt profiteretur
 cum MARIA desponsata sibi vxore præ-
 gnante.

II. Factum est autem cum esset ibi, im-
 pleti sunt dies vt pareret: Et peperit fi-
 lium suum primogenitum, & pannis eum
 inuoluit, & reclinauit eum in præsepio,
 quia non erat ei locus in diuersorio.

NO.

N O T Æ.

Vt describeretur vniuersus Orbis, vt scilicet sciretur quot subditi essent in Imperio Romano. Descriptio prima, quam in Syria inchoauit P. Sulpicius Quirinus, seu Gracè Cirinus, & compleuit Sentijs Saturninus.

Vt profiteretur, videlicet, vt fateretur, se ita esse de domo, & familia David, vt esset etiam subditus Imperatori Romano.

Bethleem distabat 6. miliaribus à Ierosolyma, & in ea natus fuerat David ex 1. Regum c. 16 interpretaturq; Domus panis.

In præsepio stabuli scilicet propè Bethleem in spelunca fiti, de qua S. Hieronymus ait: Ecce in hoc paruo terræ foramine, cœlorum conditor natus est, hic inuolutus pannis, hic visus à Pastoribus, hic demonstratus à Stella, hic adoratus à Magis.

MEDITATIO XXVI.

Pro die 26. Decembris.

Ex Luca 2. à num. 8. ad 20.

I. **E**T Pastores erant in regione eadem vigilantes, & custodientes vigilias noctis super gregem suum. Et ecce Angelus Domini stetit iuxta illos, & claritas Dei circumfulsit illos, &

muerunt timore magno, & dixit illis Angelus: Nolite timere: Ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, quia natus est vobis hodiè Saluator, qui est Christus Dominus in Ciuitate Dauid.

II. Et hoc vobis signum: Inuenietis infantem pannis inuolutum, & positum in præsepio.

III. Subitò facta est cum Angelo multitudo militiæ celestis laudantium Deum, & dicentium, Gloria in Altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.

IV. Et factum est, vt discesserunt ab eis Angeli in Cœlum, pastores loquebantur ad inuicem: Transeamus vsque Bethleem, & videamus hoc verbum, quod factum est, quod fecit Dominus, & ostendit nobis. Et venerunt festinantes, & inuenerunt MARIAM, & Ioseph, & Infantem positum in præsepio. Videntes autem cognouerunt de verbo, quod dictum erat illis de puero hoc, & omnes qui audierunt mirati sunt, & de his, quæ dicta erant à pastoribus ad ipsos.

V. MARIA autem conseruabat omnia verba hæc, conferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificantes, & laudantes Deum in omnibus, quæ audierant, & viderant, sicut dictum est ad illos.

N O T Æ.

Natus est vobis hodiè: nempè nocte præcedente diem Dominicam, seu feriam primam diei 25. Decembris ab occasu Solis incerta, ut docui lib. 8. Chronologia Reformatæ c. 2. decumestri scilicet partu, quia à die 25. Marij ad 25. Decembris Lunares menses computando, iam de decimo mense aliquot dies decurrerant.

Positum in Præsepio, singulare hoc signum fuit nati Salvatoris, nemo enim tam pauper erat, ne inter pastores quidem, ut non haberet locum præsepio commodiorem reclinandî, aut suscipiendi infantis recenter natî.

MEDITATIO XXVII.

Pro die 27. Decembris.

Hac die, festa S. Ioannis Evangelista ponimus initium Euangelij eius, ut Generationem Verbi æternam cum temporali Verbi Incarnati coniungamus ex Ioan. c. 1. à num. 1. ad 10. Innocentium cade post Epiphaniam dilata.

I. **I**N principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, &
fine

sine ipso factum est nihil, quod factum est.

II. In ipso vita erat, & vita erat lux hominum, & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt.

III. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum: non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.

N O T A.

In principio, idest ante omnia, seu priusquam alia omnia: Alioquin enim Aeternitas non habet principium. Verbum autem Dei fuit ab æterno.

M E D I T A T I O XXVIII.

Pro die 28. Decembris.

Ex Ioannis 1. à num. 10. ad 15.

I. **I**N Mundo erat, & mundus per ipsum factus est, & mundus eum non cognovit. In propria venit, & sui eum non receperunt.

II. Quotquot autem receperunt eum; dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui

qui credunt in nomine eius: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.

III. Et Verbum caro factum est, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam eius, gloriam quasi Unigeniti à Patre, plena Gratiæ, & Veritatis.

N O T Æ.

Filios Dei per adoptionem, & specialem gratiam.

Quasi Unigeniti, particula Quasi, non diminutiva est, sed significativa tanta, & talis gloria, quantam requirit perfecta equalitas, seu consubstantialitas Filij cum Patre.

Quia in nostra Societate Triduum sequens deputatum est Renouationi Votorum, & Meditationibus congruentibus huic tempori, puta de motiuis renouandi Vota ob ingens beneficium vocationis ad hunc statum Religiosum, & ob dignitatem, & utilitatem talium votorum, & ob amorem Saluatoris Nostri, ac Deipara, qui maximè diebus hisce tam illustria exempla nobis dederunt, Paupertatis, Castitatis, & Obedientia, ideo poterant omitti alie Meditationes. Pro his tamen qui noluerint meditari de Votis subiungemus alias Meditationes pro hoc triduo.

M E.

 MEDITATIO XXIX.

Pro die 29. Decembris.

Ex Cap. 1. Epist. ad Hebræos.

I. **M**ultifariam, multisq; modis olim Deus loquens patribus in Prophetis: nouissimè diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem vniuersorum, per quem fecit, & sæcula.

II. Qui cum sit splendor gloriæ, & figura substantiæ eius, portansq; omnia verbo virtutis suæ; purgationem peccatorum faciens, sedet ad dexteram maiestatis in excelsis.

III. Tantò melior Angelis effectus, quantò differentius præ illis nomen hæreditauit: cui enim dixit aliquandò Angelorum: Filius meus es tu, ego hodie genui te? & rursus ego ero illi in Patrem, & ipse erit mihi in Filium. Et cum iterum introducit primogenitum suum in orbem terræ, dicit, & adorent eum omnes Angeli Dei.

N O T Æ.

Figura substantiæ non accidentalis, sed substantialis character: Græcè enim est χαρακτήρ.

Et cum iterum; Prima introductio in Orbem

terram

hem Terra fuit, vel Incarnatio Verbi, vel po:
 tius Natiuitas; secunda verò Resurrectio, post-
 quam Dominus regnauit, & Idololatriam
 extirpare cœpit, ut dicitur in Psalmo 96. ex
 quo pariter sumptus est versus ille: Adorate
 eum omnes Angeli eius.

MEDITATIO XXX.

Pro die 30. Decembris.

Ex Cap. I. ad Hebræos à n. 7. ad 14.

I. **E**T ad Angelos quidem dicit. Qui
 facit Angelos suos spiritus, & mi-
 nistros suos flammam ignis; Ad Filium
 autem: Thronus tuus Deus in seculum
 seculi: virga æquitatis virga regni tui.

II. Dilexisti iustitiam, & odisti iniqui-
 tatem: propterea vixit te, Deus, Deus
 tuus oleo exultationis præ participibus
 tuis.

III. Et tu in principio Domine ter-
 ram fundasti, & opera manuum tuarum
 sunt cœli. Ipsi peribunt, tu autem per-
 manebis, & omnes vt vestimentum ve-
 terascent, & velut amictum mutabis eos,
 & mutabuntur; tu autem idem ipse es,
 & anni tui non deficient.

IV. Ad quem autem Angelorum dixit
 aliquandò. Sede à dextris meis, quoad-
 usque ponam inimicos tuos scabellum
 pedum tuorum? Nonne omnes sunt ad-
 mi-

66 PRIMA PARS
ministratorij Spiritus in ministerium
missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis?

N O T A.

Vnixit te Deus, Deus tuus: *priore loco nomen Deus est vocativi casus, ac si diceret Te ò Deus, seu Te qui es Deus, posteriori autem loco est nominandi casus Deus enim Pater Filium suum Deum unxit; vel tota Trinitas unxit Christum, qui est pariter Deus, & homo.*

M E D I T A T I O X X X I .
Pro ultima die Decembris.

Ex Epistolis S. Pauli.

- I. **A**D Galatas 4. Vbi venit plenitudo temporis misit Deus Filium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus, &c.
- II. Ad Galatas 5. In Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet, neque præputium: sed fides, quæ per Charitatem operatur: & cap. 6. In Christo enim IESU, neque Circumcisio aliquid valet neque præputium, sed noua creatura, &c. *Quare non prohibetur nobis circumcisio spiritualis, & renouatio spiritus, sed carnalis, à qua*

à qua liberati sunt Gentiles in Christum credentes.

III. Nam ad Romanos 15. dicitur. Dico enim Christum IESVM ministrum fuisse Circumcisionis propter veritatem Dei ad confirmandas promissiones patrum. Gentes autem super misericordia honorare Deum, sicut scriptum est: Propterea confitebor tibi in Gentibus Domine, & nomini tuo cantabo. Et iterum dicit; lætami Gentes cum plebe eius; & iterum, Laudate omnes Gentes Dominum, & magnificate eum omnes populi. Et rursus Isaias ait: Erit radix Iesse, & qui exurget regere Gentes, in eum Gentes sperabunt.

MEDITATIO XXXII.

Pro prima die Ianuarij.

Ex Luca 2. num. 21.

I. **E**T postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer: Vocatum est nomen eius IESVS, quod vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur.

N O T A.

Supponenda est hoc loco Lex Circumcisionis imposta Abrahamo, & posteris eius, de qua

qua Genesis 17. sic; Circumcidetur ex vobis omne masculinum, & circumcidetis carnem præputij vestri, vt sit in signum foederis inter me, & vos. Infans octo dierum circumcidetur in vobis, &c. Masculus, cuius præputij caro circumcisa non fuerit, delebitur anima illa de populo suo: quia pactum meum irritum fecit.

MEDITATIO XXXIII.

Pro die 2. Ianuarij.

Ex Cap. 2. ad Philippenses à n. 5. ad 12.

I. **A** Postolus commendans humilitatem ad imitationem Christi, qui humiliando se meruit nomen IESV, ait. Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo IESV: qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinaniuit formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus, vt homo.

II. Humiliauit semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, mortem autem Crucis. Propter quod, & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen.

III. Vt in nomine IESV omne genuflectatur, coelestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia

quâ Dominus IESVS Christus in gloria
est Dei Patris.

N O T A.

Non rapinam, quotquot enim Diuinitatem sibi arrogarunt, ut Lucifer, & multi alij superbi, siue Reges, siue Imperatores, qui se, ut Deos coli voluerunt, aequalitatem cum Deo, violenta usurpatione, quasi per rapinam arripuerunt; non sic autem Verbum Diuinum, quod natura, non rapina est consubstantiale Deo Patri, eique aequale in natura diuinitate.

M E D I T A T I O XXXIV.

Pro die 3. Ianuarij.

I. **P**rimo considerabimus quanto eminentius in nomine augustissimo IESV contineantur alij tituli, nempe Ductoris, seu Pastoris, in quo Saluator noster excellentior, & fortior fuit quam Iesus, seu Iosue filius Naue; & Sacerdotis magni, in quo longe sanctior fuit, quam Iesus filius Iosedech dictus à Zacharia propheta, Sacerdos magnus; & Doctoris in quo fuit multò sapientior, quam Iesus filius Sirach, author Ecclesiastici.

II. Deinde considerabimus nullum nomen potuisse Messiaë imponi, quod esset ipsi gloriosius, & excellentius; & attri-

tributorum diuinorum magis manifesta-
tuum, quàm nomen IESV, nec diuina
bonitas excellentiori modo sui diffusiva
esse potuit, quàm saluãdo opus manuum
suarum, quod inuidia diaboli gloriam di-
uinam affectantis, perierat; & hoc, ipso
met nomine profiteri. Ideòq; qui ad sa-
lutem suam hoc nomen inuocant; pecu-
liari, ac potissimo modo glorificant Deũ,
iuxtà illud Isaiaë 43. (*Omne[m], qui inuocat
nomen meum, in gloriam meam creauit eum.*)

III. Sed neque aliud nomen potuit
ipsi imponi, quod esset nobis vtilius, &
validius ad erigendam spem nostram.
(*Nec enim aliud nomen est sub Cœlo datum
hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri*) vt
dicitur Actorum 4. Et ideò ob effusionem
misericordiæ, quam nomen hoc signifi-
cat dictum est Canticorum 1. (*Oleum effu-
sum nomen tuum: ideò adulescentula dilexa-
runt te.*)

MEDITATIO XXXV.

Pro die 4. Ianuarij.

*De singulari fauore Diuina Maiestatis
in instituenda Societate nostra sub
tutela, & titulo Nominis
I E S V.*

I. **P**rimo sicut quilibet de Societate
hac potest cum Abacuc dicere:
(Ego

(Ego autem in Domino gaudebo ; & exultabo in Deo Iesu meo) nempe ob multa Charismata, quæ diuina munificentia dignata est elargiri huic minimæ Societati, ita par est cum intimo cordis affectu gratias eidem incessanter agere, & imitari S. Ignatium Patrem nostrum, pro nobis idem præstantem, ac veluti vsurpantem verba illa Apostoli 1. ad Corinthios 1. (Gratias ago Deo meo semper pro vobis in gratia Dei, qua data est vobis in Christo Iesu, quod in omnibus diuites facti estis in illo in omni verbo, & in omni scientia: sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis: ita ut nihil vobis desit in vlla gratia) & post pauca (Fidelis Deus per quem vocati estis in Societatem Filij eius.

II. Secundo considerandum est, quòd sicut militantes sub hoc nomine, debent concipere ingentem fiduciam vincendi omnes difficultates, & aduersarios gloriæ Dei, ac dicere cum psalmo 43. (In te inimicos nostros ventilabimus cornu, & in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis) ita cum eodem debemus virtuti huius nominis acceptum referre quidquid boni in hac, & ab hac Societate in Ecclesiæ utilitatem emanarit, & illud Psalmi 119. canere: Latabimur in salutari tuo, & in nomine Dei nostri magnificabimur. Et Ps 113. Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.

III. Tandem disquirendum est, quæ,
&

& quot requirat à nobis hoc nomen siue
in agendo, siue in patiendo.

MEDITATIO XXXVI.

Pro die 5. Ianuarij.

Seu Vigilia Epiphaniæ.

Ex Matthæi 2. à num. 1. ad 9.

I. **C**Um ergo natus esset Iesus in Beth-
leem Iuda, in diebus Herodis
Regis: Ecce Magi ab Oriente venerunt
Ierosolymam dicentes: Vbi est qui na-
tus est Rex Iudeorum? Vidimus enim
Stellam eius in Oriente, & venimus ado-
rare eum.

II. Audiens autem Rex turbatus est,
& omnis Ierosolyma cum illo, & con-
gregans omnes Principes Sacerdotum,
& Scribas populi sciscitabatur ab eis, vbi
Christus nasceretur? At illi dixerunt ei:
in Bethleem Iudæ; sic enim scriptum est
per Prophetam: & tu Bethleem terra
Iuda, nequaquam minima es in princi-
pibus Iuda; ex te enim exiet dux, qui re-
gat populum meum Israel.

III. Tunc Herodes clam vocatis Ma-
gis, diligenter didicit ab eis tempus
Stellæ, quæ apparuit eis: & mittens eos
in Bethleem dixit: Ite, & interrogate
diligenter de puero, & cum inueneri-
tis

ris renunciate mihi, vt & ego veniens adorem eum.

N O T Æ.

Magi, videlicet sapientes Principes, præcipueq; Astronomia periti, ex Saba regione, vbi ex traditione expectabatur exortus noua Stella pro indicio noui Regis Iudaorum Omnipotentis; de hoc enim Balaam 24. numerorum vaticinatus erat: Videbo eum, sed non modo, intuebor illum, sed non prope: Orietur Stella ex Iacob, & confurget virga de Israel, &c.

Rex turbatus est: Sciebat enim se alienigenam esse, utpote Ascalonitam, & se intrusum à Romanis in Regnum Iudaorum, & deficiente Rege, ac Duce eorum, de eadem natione venturum Messiam, nec tempus Stella poterat aptari filijs eius iam natu grandibus.

Et omnis Ierosolyma: ne scilicet ex mutatione rerum, & nouo Rege contra Romanorum Decretum dominante, felicitas Ciuitatis in perniciem verteretur, & qui opibus, aut dignitatibus ab Herode aucti erant, in deteriore statum redigerentur: nisi turbati sunt aliqui, quod extraneis, non sibi datum esset signum nati Regis.

Scribas. Doctores scilicet Legis Mosaica, & Sacra Scriptura interpretes, non verbo tantum, sed & scripto.

Ite, & interrogate. Adeo turbatus est.

D

E

Et Deo disponente, obsecratus, ut nemi-
cum illis miserit, qui honorificè illos comita-
retur, Et simul exploraret locum nati infan-
tis, quorum alterum ciuilitas, alterum calli-
ditas prauis consilij requirebat.

MEDITATIO XXXVII

Pro die 6. Ianuarij.

Ex Matth. 2. à num. 9. ad 13.

I. **Q**ui cum audissent regem abierunt
& ecce Stella, quam viderant in
Oriente, antecedebat eos, vbi
que dum veniens staret supra vbi erat
puer. Videntes autem Stellam gauisi
sunt gaudio magno valdè.

II. Et intrantes domum, inuenerunt
Puerum cum MARIA matre eius, & pro-
cidentes adorauerunt eum: & apertis
thesauris suis, obtulerunt ei munera, ali-
um, thus, & myrrham.

III. Et responso accepto in somnis,
ne redirent ad Herodem; per aliam viam
reuerfi sunt in regionem suam.

N O T Æ.

Intrantes Domum, nempe speluncam
in qua natus erat, ut ibidem inueniretur à
Magis, vbi à Pastoribus inuentus fuerat
quod sentit S. Hieronymus Epist. 17. ad Mat.
cel-

cellum; nec obstat nomen Domus: Hebraicè enim Beth nidum quoq; significat ut Psalmo 83. etenim passer inuenit sibi Domum, & Psal. 103. Herodij domus dux est eorum; & valde probabile est Parentes Domini noluisse eligere aliud diuersorium, quàm quod elegerat sibi Deus ipse, satisq; fuerit S. Iosepho ire in Bethleem ad conquirenda victui necessaria, & eò redire donec impleti sunt dies purgationis **MARIAE**. Sunt tamen qui cum S. Epiphanio heresi 51. Maldenato, & alijs putant, migrasse in domum illi spelunca vicinam.

Puerum cum **MARIA**: non nominatur hic S. Ioseph, siue quia tunc aberat, & in Bethleem abiuerat ad emenda victui necessaria, siue quia, licet adesset, non gestabat tamen Puerum Iesum in vlnis suis, aut super genua, seu in gremio suo, sicut gestabat mater lactandi, aut fasciandi gratia infantulum: ob peculiarem igitur illam connexionem Infantis cum Matre sua, dicuntur inuenisse illos simul.

MEDITATIO XXXVIII.

Pro die 7. Ianuarij.

Ex Luca 2. à num. 22. ad 32.

I. **E**T postquam impleti sunt dies purgationis eius, secundum legem Moysi, tulerunt illum, in Ierusalem, ut si-

D 2 ste.

sterent eum Domino, sicut scriptum est
in lege Domini: Quia omne masculinum
adaperiens vuluam, Sanctum Domini
vocabitur, & vt darent hostiam secun-
dum quod dictum est in lege Domini pa-
turturum, aut duos pullos columbarum.

II. Et ecce homo erat in Ierusalem
cui nomen Simeon, & homo iste iustus
& timoratus expectans consolationem
Israel, & responsum acceperat à Spiritu
Sancto, non visurum se mortem, nisi prius
videret Christum Domini, & venit in
Spiritu in templum.

III. Et cum inducerent puerum IESUM
SVM parentes eius, vt facerent secun-
dum consuetudinem legis pro eo, & ipse
accepit eum in vlnas suas, & benedixit
Deum, & dixit. Nunc dimittis seruum
tuum Domine, secundum verbum tuum
in pace. Quia viderunt oculi mei salu-
tare tuum, quod parasti ante faciem
omnium populorum. Lumen ad reue-
lacionem Gentium, & gloriam plebis
tuæ Israel.

N O T E.

Purgationis eius, *id est* MARIÆ, Gra-
cè enim est *ἀγιῶς*.

Secundum Legem Moyfi: refertur ad
tempus impletum, quo post 40. dies à partu
masculi puerpera presumebatur debere puri-
ficari, & pro purificatione offerre in Templo
agnum

agnum cum turturis, aut columba pullo; vel
 si pauper esset, par turturum, aut duos pul-
 los columbarum, & primogenitum masculum
 sistere, ac offerre Deo in memoriam primoge-
 nitiorum Hebraorum, quos Deus liberavit,
 casis Aegyptiorum primogenitis. Sed clausu-
 la Secundum legem, non refertur ab Evan-
 gelista, ad significandam obligationem, qua
 teneretur Deipara illas leges servare Leui-
 tici enim 12. dicitur: Mulier si suscepto
 femine pepererit masculum, immunda
 erit septem diebus iuxta dies separatio-
 nis menstruæ; & die octavo circumcide-
 tur infantulus, ipsa verò triginta tribus
 diebus manebit in sanguine purificatio-
 nis suæ. Et paulò post, de agno turtura, &c.
 tradendo Sacerdoti additur: Qui offeret illa
 coram Domino, & orabit pro ea, & sic
 mundabitur à profluvio sanguinis. At
 Deipara nec semen virile susceperat, nec men-
 struis unquam laboravit, nec ulla immun-
 ditia partum eius inquinavit, sed in omnibus
 mundior Sole puriorq; Angelis fuit. Exodi
 autem 13. dictum fuerat: Sanctifica mihi
 omne primogenitum, quod aperit vul-
 vam in filijs Israel. At Christus non ape-
 ruit vulvam matris, sed penetratione mira-
 buli prodijt, ita ut ipsa fuerit virgo in partu
 ipso.

Simeon plures censent fuisse Sacerdotem,
 ideoq; parentibus benedixisse; pauciores, suis-
 selaicum, sed senem nobilem, ac venerabilem.

Spiritus Sanctus erat in eo, non solum

*per gratiam sanctificantem, sed etiam per
spiritum prophetie, in quo Spiritu venit in
Templum, & prädixit MARIÆ, &c.*

MEDITATIO XXXIX.

Pro die 8. Ianuarij.

Ex Luca 2. à num. 33. ad 39.

I. **E**T erat pater eius, & mater miran-
tes super his, quæ dicebantur de
illo, & benedixit illis Simeon, & dixit ad
MARIAM matrem eius. Ecce positus
est hic, in ruinam, & in resurrectionem
multorum in Israel, & in signum, cui
contradicetur.

II. (Et tuam ipsius animam pertran-
sibit gladius) vt reuelentur ex multis cor-
dibus cogitationes.

III. Et erat Anna prophetissa filia
Phanuel de tribu Aser, hæc processerat
in diebus multis, & vixerat cum viro suo
annis septem à virginitate sua, & hæc vi-
dua vsq; ad annos octoginta quatuor:
quæ non discedebat de templo, ieiunijs,
& obsecrationibus seruiens nocte, ac die,
& hæc, ipsa hora superueniens, confite-
batur Domino, & loquebatur de illo om-
nibus, qui expectabant redemptionem
Israel.

N O T Æ.

Dixit ad MARIAM: *prævidit enim S. Iosephum moriturum ante prædicationem, & Passionem Domini, & illam solam gladio doloris afficiendam, audiendo contumelias, & videndo cruciatus unigeniti filij sui, & contradictiones (Et tuam ipsius animam doloris gladius pertransibit) est parenthesis.*

Ut reuelentur ex multis cordibus cogitationes: quod refertur non solum ad gladium, idest passionem, sed etiam ad superius dicta: In ruina, & resurrectionem, &c. occasione enim doctrina Christi, & deinde Passionis, manifesta facta sunt intentiones cordium, tum in illis, qui ob metum plebis malignam intentionem occidendi Christum diu occultauerant, aut falso prætextu zelus palliarant; tum in ijs qui licet miraculis, ac beneficijs ab ipso affecti erant, vel etiam ad Apostolatum euecti, eum postea negarunt, aut deseruerunt; tum in illis, qui è contrario constantissime in eius amore, & obsequio perstiterunt, quorum Princeps fuit Mater eius, tum denique in illis, qui Messiam diuerso sine expectauerant; nam qui illum præstolabantur, ut Regem temporalem, & opes terrenas ab ipso, gloriamq; huius mundi expectabant; ubi viderunt eum prædicare, & beatificare, ac profiteri paupertatem, humilitatem, mortificationem, &c. ex hoc, & ex passione ipsius scandalum passi sunt, secus autem, qui à Mes-

*ſia expectabant conſolationem ſpiritualem,
ut hic ipſe Simeon, & ſanctitatem, & iuſti-
tiam, ut alij iuſti de populo Iſrael.*

M E D I T A T I O X L.

Pro die 9. Ianuarij.

Ex Matth. 2. à num. 13. ad 16.

I. **Q**ui, *ideſt Magi*, cum reſceſſerunt
ecce Angelus Domini apparuit
in ſomnis Ioseph dicens: Sur-
ge, & accipe puerum, & matrem eius, &
fuge in Ægyptum, & eſto ibi uſque dum
dicam tibi. Futurum eſt enim, ut Hero-
des quærat puerum ad perdendum eum.

II. Qui conſurgens accepit puerum,
& matrè eius nocte, & ſeceſſit in Ægyp-
tum: & erat ibi uſque ad obitum Hero-
dis, ut adimpleretur quod dictum eſt à
Domino per Prophetam dicentem: Ex
Ægypto vocaui Filium meum.

N O T Æ.

Tolle puerum, & matrem eius: non di-
xit Tolle filium tuum, ſciebat enim Ange-
lus, puerum illum non eſſe filium naturalem
Iosephi.

Uſque ad obitum Herodis. Licet He-
rodes hic interierit paulò poſt Paſcha anni
primi, à Circumciſſione Chriſti Domini com-
pila-

putati, Archelaus tamen non regnavit absque competitore in Iudea nisi sub finem anni 2. à Circumcisione Christi, & S. Ioseph mansit in Aegypto, idest, ut putat S. Anselmus, in Heliopoli urbe primaria Aegypti, per menses circiter 22. ut docuimus in nostra Chronologia Reformata libro 8.

Sicut S. Matthæus tacendo Purificationem, & alia à S. Luca narrata, non tamen illa negat, ita S. Lucas tacendo historiam Magorum, fugam in Aegyptum, & infantum necem non propterea illa negat.

MEDITATIO XLI.

Pro die 10. Ianuarij.

Ex Matth. 2. à num. 16. ad 19.

I. **T**unc Herodes videns quoniam illusus esset à Magis, iratus est valdè, & mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethleem, & in omnibus finibus eius à bimatu, & infra secundum tempus, quod exquisierat à Magis.

II. Tunc adimpletum est, quod dictum est per Ieremiam Prophetam dicentem. Vox in Rama audita est ploratus, & ululatus multus: Rachel plorans filios suos, & noluit consolari, quia non sunt.

N O T Æ.

A bimatū, & infrā secundūm tempus, quod exquisierat à Magis. Quia videlicet computando tempus, quo coeperat videri illis Stella, & quo diū perseverando, & fortasse incrementum luminis, & corporis continuè capiēdo, alijsq; conditionibus, eos certos tandem redidit non esse unam de Stellis ordinarijs, aut Cometis, sed illam, de qua Balaam prophetauerat, item tempus deliberationis, apparatus, & itineris Magorum, certus sibi visus est Infantem illum natum esse intra illum annū, qui apud Hebraeos decurrebat à Nisan primo mense verni temporis, aut ad summum a quo procedenti. Nihilominus, ut ad abundantiam securitati regni sui consulere, extendere voluit decretum infanticidij ad omnes, qui biennium ætatis attingissent tempore cadis. Falsum enim est Herodem ab ipso exortu Stella computasse duos annos, cum mortuus sit post sequens Pascha, ut ex Iosepho docuimus in nostra Chronologia lib 8 neque nisi gratis, asseritur Stellam toto biennio ante aduentum magorum cœpisse coruscare, aut Magos de Orientis extremi finibus profectos, annum, & amplius in itinere consumpsisse. In Canone Missæ Abassinorum legitur infantes tunc necatos fuisse 14. mille.

Vox in Rama, idest loco excelso; ut habetur Ieremia 31. versu 15. Vox in excelso audita est lamentationis, luctus, & fletus

Ra-

Rachel plorantis filios suos, & nolentis
 consolari super eos, quia non sunt. Ra-
 chel ponitur hic metonymicè, pro matribus
 plorantibus filios suos, quia Rachel de duobus
 filiis, quos habuit, ob partum Beniamini
 mortua est, ideoq; illum appellavit Benoni,
 idest filium doloris. & sepulta est in Bethleem.
 Porro licet alia matres instar Rachelis plora-
 rint filios suos, quando de tribu Benjamin tam
 multi necati sunt, aut ab ucti in Babylonem;
 tamen tunc precipuè planxerunt, & Rachelis
 ploratum imitatae sunt, quando non solum in
 Bethleem spectante ad Tribum Iuda occisi
 sunt infantes, sed etiam in finibus eius, &
 præsertim in urbe Rama spectante ad Tribum
 Benjamin, si quidem hæc matres videbantur
 habere peculiarem occasionem plorandi, &
 conquerendi, de crudelitate Herodis, qui ad
 summum contentus esse debebat, si necaren-
 tur infantes ad illam tribum spectantes, ex
 qua sciebat nasciturum Messiam, nec exten-
 dere suum decretum ad infantes de tribu Be-
 niamin. Nisi velimus tantum fuisse clamo-
 rem matrum Bethleemi plorantium, ut audi-
 tus fuerit usq; in Rama, licet in finibus Ga-
 baon sita.

MEDITATIO XLIII.
Pro die 11. Ianuarij.

Ex Matth. 2. à n. 19. ad 23. & Luca 1.
à num. 39. ad 41.

I. **D**Efuncto autem Herode, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph in Ægypto dicens; surge, & accipe puerum, & matrem eius, & vade in terram Israel: defuncti sunt enim, qui querebant animam pueri.

II. Qui confurgens accepit puerum, & matrem eius, & venit in terram Israel. Audiens autem quod Archelaus regnaret in Iudæa pro Herode patre suo, timuit illò ire, & admonitus in somnis secessit in partes Galileæ, & veniens habitauit in Ciuitate, quæ vocatur Nazareth: vt adimpleretur quod dictum est per Prophetas: Quoniam Nazaræus vocabitur.

III. Et vt perfecerunt omnia secundum legem Domini, reuersi sunt in Galileam in Ciuitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat, & confortabatur, plenus Sapientia, & gratia Dei erat in illo.

N O T Æ.

Reditus in Ciuitatem Nazareth ab Aegypto, de quo S. Matthæus, est idem, de quo S. Lucas, licet hic neque Magorum, neque fuga in Aegyptum meminerit; & post illa verba; vt perfecerunt omnia, sub intelligendum est de obedientia quoque, qua Parentes Domini executi sunt quidquid iusserat Deus per Angelum in somnis.

Terram Israel, Terra Israel erat tota Palaestina diuisa in 12. regiones iuxta 12. Tribus filiorum Israel: distabat autem Aegyptus à Ierosolyma itinere dierum circiter 8 Ierusalem autem à Nazareth itinere dierum 4.

Archelaus. Obtinuerat Herodes ab Augusto facultatem occidendi suos filios Alexandrum, Antipatrum, & Aristobulum; seruatis Archelao, & Herode tetrarcha; ante Infantes autem peremptos necari iusserat Alexandrum, & Aristobulum, Antipatrum autem tanquam sibi insidiantem mandauit, quinto ante mortem suam die occidi.

Gratia Dei erat in illo, non interiùs solum, sed exteriùs quoq; graciosus apparebat, & amabilissimus.

MEDITATIO XLIII.

Pro die 12. Ianuarij.

Ex Luca 2. à num. 41. ad 50.

I. **E**T ibant parentes eius per omnes annos in Ierusalem in die solemnæ Paschæ. Et cum factus esset annorum duodecim, ascendentibus illis Ierosolymam secundum consuetudinem diei festi, consummatisque diebus; cum redirent, remansit puer IESVS in Ierusalem, & non cognouerunt parentes eius. Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, & requirebant eum inter cognatos, & notos: & non inuenientes regressi sunt in Ierusalem requirentes eum.

II. Et factum est post triduum inuenierunt illum in templo sedentem, in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos. Stupebant autem omnes, qui eum audiebant, super prudentia, & responsis eius, & videntes admirati sunt.

III. Et dixit Mater eius ad illum, Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus, & ego dolentes quærebamus te, & ait ad illos; quid est quod me quærebatis? nesciebatis, quia in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse? & ipsi non intellexerunt

runt verbum quod locutus est ad eos.

Pascha anni 12. Domini incidit in diem Sabbati, & 9. Aprilis ex nostra Chronologia.

N O T Æ.

Iter diei, nempe milliaria Italica circiter 30. quot diebus Aequinoctialibus, & propè Pascha consueverant confici.

Post triduum à tempore, quo egressi fuerant Ierosolyma; prima enim die nihil suspicati sunt de illius remansione; secunda die illum quarentes, nec inuenientes, reuersi sunt Ierosolymam, quò perueniunt die tertia, & postridie manè repererunt puerum IESVM in Templo.

MEDITATIO XLIV.

Pro die 13. Ianuary.

Ex Luca 2. num. 51. & 52.

I. **E**T descendit cum eis, & venit Nazareth, & erat subditus illis.

II. Et IESVS proficiebat sapientia, & ætate, & gratia apud Deum, & homines.

MEDITATIO XLV.

Pro die 14. Ianuarij.

Ex Luca 3. à num. 1. ad 9. ex Matth. 3.

à num. 1. ad 10. Marci 1.

à nu. 1. ad 7.

I. **A**Nno Quintodecimo Imperij Tiberij Cæsaris, procurante Pontio Pilato Iudæam, tetrarcha autem Galileæ Herode; Philippo autem fratre eius tetrarcha Ituræ, & Trachonitidis regionis, & Lysania Abilinæ tetrarcha, sub Principibus Sacerdotum Anna, & Caipha: factum est verbum Domini super Ioannem Zachariæ filium in deserto, & venit Ioannes Baptista in deserto Iudææ in omnem regionem Iordanis, baptizans, & prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum, & dicens: pœnitentiam agite; appropinquavit enim regnum coelorum. Hic est enim, de quo scriptum est in libro sermonum Isaïæ Prophetæ. Vox clamantis in deserto, parate viam Domini, rectas facite semitas eius. Omnis vallis implebitur, & omnis mons, & collis humiliabitur, & erunt prava in directa, & aspera in vias planas, & videbit omnis caro salutare Dei. *Marcus cum prophetia Isaïæ, quem solum ut tempore priorem nominat, com-*

iungit prophetiam quoque Malachia dicentis:
 Ecce ego mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te.

II. Ipse autem Ioannes habebat vestimentum de pilis camelorum, & Zonam pelliceam circa lumbos suos, esca autem eius erat locustæ, & mel siluestre: Tunc exhibat ad eum Ierosolyma, & omnis Iudæa, & omnis regio circa Iordanem, & baptizabantur ab eo in Iordane, confidentes peccata sua.

III. Videns autem turbas quæ exhibant ut baptizarentur ab ipso, & multos Pharisæorum, & Sadducæorum venientes ad baptismum suum, dixit eis; progenies, seu genimina viperarum, quis demonstravit vobis fugere à ventura ira? facite ergo fructus dignos pœnitentiæ, & ne velitis, seu cœperitis dicere intra vos: Patrem habemus Abraham, dico enim, quia potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.

IV. Iam enim securis ad radicem arborum posita est: omnis ergo arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur.

N O T Æ.

Pontio Pilato erat enim Præses Iudææ, successeratq; Valerio Grato anno 13. Tiberij.
 Tetrarcha est princeps quarta, vel quasi quar-

quarta partis alicuius Regni, vel Regionis. Defuncto autem Herode Magno, nempe infanticida, & disceptantibus de iure regni eius tribus filijs Archelao, Herode Antipa, & Philippo; Augustus Regnum illud in 4 tetrarchias diuisit. Primam dedit Archelao nempe Iudæam, quo in exilium pulso, missi sunt illuc Procuratores, seu Praesides Romani ab Augusto, Coponius, deinde M. Ambinius deinde Annius Rufus; à Tiberio autem Valerius Græzus, deinde Pontius Pilatus, deinde Marcellus, deinde Cumanus, deinde Claudius Felix, deinde Portius Festus, de quibus in Actis Apostolor. cap. 23. & 24. Secundam tetrarchiam Galilæam dedit Herodi Antipa, quem Marcus c. 6. Regem vocat. Tertiam dedit Philippo, Iudæam scilicet ab Ithur filio Ismaelis sic dictam, iuxta radicem montis Libani à Iordane, usq; ad Montes Tyri, & Sidonis portam, unâ cum Trachonitide regione trans Iordanem inter Cœlesyriam, & Palaestinam sita, & Arabia deserta Orientem versus confini. Lysanias verò quarta tetrarchia dynasta, fuit nepos Ptolemæi Mienæi, de quo Ioseph. l. 14. antiq. c. 21. & obtinuit Abilinam ad montem Libanum sitam, ab Oriente Damasco adiacentem, ab Occidente Chalcidi, à Septentrione Libano.

Anna. & Caipha. Licet enim unicus esset Summus Sacerdos, nempe tunc Caiphas, Anna tamen siue Ananus inter Principes Sacerdotum, erat maxima authoritatis ob Summum Pontificatum antea gestum, & quia
 erat

erat Socer Caipha, ita ex Iosepho lib. 18. cap.
1. & 5. & .

Locustæ, incertum adhuc an essent species
cuiusdam herbe, an animalia, quibus vesci
solitos quosdam populos docent Plinius lib. 6.
c. 30. & l. 11. c. 29. Diodorus Sicul. l. 3. c. 3.
ubi de Acridophagis, & S. Hieronymus lib. 2.
contra Iovinianum, Mercurialis lib. 2. Va-
riar. lect. c. 20 & de his in Leuitico cap. 11.
nu. 22. fit mentio.

MEDITATIO XLVI.

Pro die 15. Ianuarij.

Ex Matth. 3. à nu. 11. & 12. Marci 1.
à num. 7. ad 8. Lucæ 3. à
nu. 10. ad 18.

I. **E**T interrogabant eum turbæ dicen-
tes, quid ergo faciemus? respon-
dens autem dicebat illis. Qui habet
duas tunicas det non habenti, & qui ha-
bet escas, similiter faciat. Venerunt au-
tem & Publicani, ut baptizarentur, & di-
xerunt ad illum: Magister quid facie-
mus? At ille dixit ad eos, nihil amplius,
quàm quod constitutum est vobis, fa-
ciatis.

II. Interrogabant autem eum, & mi-
lites dicentes, quid faciemus, & nos? &
ait illis: Neminem concutiatis, neque
ca-

calumniam faciatis, & contenti estote stipendijs vestris.

III. Existimante autem populo, & cogitantibus omnibus in cordibus suis de Ioanne, ne fortè ipse esset Christus. Respondit Ioannes, dicens omnibus. Ego quidem baptizo vos in aqua in poenitentiam: qui autem venturus est post me, fortior me est, cuius non sum dignus procumbens soluere corrigiam calceamentorum eius: Neq; *ut habet Matth.* calceamenta portare. Ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto, & igni.

IV. Cuius ventilabrum in manu eius, & permundabit aream suam, & congregabit triticum suum in horreum suum: paleas autem comburet igni inextinguibili. Multa quidem, & alia exhortans euangelizabat populo.

N O T Æ.

Quod ipse erat Christus hinc, & ex interrogacione Pharisæorum patet. Ioannem non baptizasse in nomine Christi venturi, eum in formula exprimendo, atque non dubitassent utrum ipse esset Christus.

Existimante populo. Nam doctiores norant Messiam de Tribu Iuda nasciturum, atq; adeo Ioannem filium Zachariae Sacerdotis, & Elisabetha de filiabus Aaron non posse esse Messiam.

MEDITATIO XLVII.

Pro die 16. Ianuarij.

*Matth. 3. nu. 13. ad 17. Marci 1. n. 9.
ad 11. Luca 3. nu. 21. ad 23.*

I. **E**T factum est in diebus illis cum baptizaretur omnis populus, venit IESVS à Nazareth Galilææ in Iordanem ad Ioannem, vt baptizaretur ab eo. Ioannes autem prohibebat eum dicens: Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me? Respondens autem IESVS dixit ei: sine modò: sic enim decet nos implere omnem iusticiam. Tunc dimisit eum: & baptizatus est à Ioanne in Iordane.

II. Baptizatus autem IESVS confestim ascendit de aqua; & IESV baptizato, & orante, ecce aperti sunt ei Cœli, & descendit Spiritus Sanctus corporali specie, sicut columba in ipsum, & vidit cœlos apertos, & Spiritum Dei tanquam columbam descendentem, & venientem super se, & manentem in ipso.

III. Et ecce vox facta est de Cœlis dicens: Tu es filius meus dilectus in te complacuit mihi, vt *Lucas*, vel in te complacui, vt *Mar. vel.* Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui, vt *Matth.* *verumque enim dictum, auditum, & traditum esse potuit, licet alterutrum alteri aequipolleat.*

Et

IV. Et ipse IESVS erat incipiens quasi annorum triginta, vt putabatur filius Ioseph, qui fuit Heli, &c.

N O T A.

Incipiens quasi annorum triginta. *Not*
Tomo 1. Chronologia Reformatata lib. 8. cap. 6.
ostendimus, probabilius esse Christum bapti-
zatum esse die 6. Ianuarij feria 6. cum im-
pleisset annos 29. & iam inchoasset annum
30. per dies 13. Omittimus autem hic Ge-
nealogiam eius, vt minus aptam ad Medi-
tationes p̄ys affectibus excitandis destinatai

M E D I T A T I O XLVIII.

Pro die 17. Ianuarij.

Matth. 4. à nu. 1. ad 11. Marc. 1. nu. 12.
& 13. Luc. 4. à num. 1. ad 13.

I. IESVS autem plenus Spiritu Sancto, regressus est à Iordane, & agebatur à Spiritu in deserto: *Sic Luc seu: Et statim Spiritus expulit eum in desertum;* *sic Marc. seu. Ductus est in desertum à Spiritu, vt tentaretur à diabolo: sic Matt.* Et erat in deserto cum bestijs quadraginta diebus, & quadraginta noctibus: & nihil manducauit in diebus illis: & cum ieiunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, consummatis illis, postea esuriit.

II. Accedens autem diabolus tentator dixit illi: Si filius Dei es dic, vt lapides isti panes fiant, *seu ex Luc.* dic lapidi huic vt panis fiat: Et respondit ad illum IESVS: Scriptum est: quia non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei.

III. Tunc assumpsit eum Diabolus in Sanctam Ciuitatem, & duxit eum in Ierusalem, & statuit eum super pinnaculum templi, & dixit illi: Si filius Dei es mitte te hinc deorsum: Scriptum est enim: Quia Angelis suis mandauit de te, vt conseruent te, & quia in manibus tollent te, ne fortem offendas ad lapidem pedē tuum. Et respondens Iesus ait illi: Rursus scriptū est: non tentabis Dominum Deum tuum.

IV. Iterum assumpsit eum diabolus in Montem excelsum valde, & ostendit illi omnia regna Mundi, seu orbis terræ, & gloriam eorum in momento temporis, & dixit ei: Tibi dabo potestatem hanc vniuersam, & gloriam illorum, quia mihi tradita sunt; & cui volo do illa. Tu ergo si cadens coram me, adoraueris me, hæc omnia tibi dabo, & erunt tua omnia. Tunc respondens IESVS dixit illi: vade Satana, scriptum est enim; Dominum Deum tuum adorabis, et illi soli seruies.

V. Tunc consummata omni tentatione, reliquit eum diabolus, et recessit ab eo vsque ad tempus; et ecce Angeli accesserunt, et ministrabant ei.

Hoc

Hoc ordine tentationes refert Matthæus, utens particulis tūc, & iterum; à quibus abstinuit Lucas, contentus referre illas, quoad substantiam, & secundo loco illam narrans, quam Matthæus tertio loco refert.

N O T A.

Montem excelsum, distantem duobus miliaribus à deserto Quaren ana, ubi Christus ieiunarat; estq; situs à latere Bethel, & Har Australi, vocaturque nunc Mons Diaboli: vide Adrichomium, ubi de Tribu Benjaminum. 90.

A D M O N I T I O.

Haecenus Prima Pars Historiæ Evangelicæ absolueda die 17. Ianuarij. Iam si Dominica Septuagesima incidat in diem 18. Ianuarij (citiùs enim non potest contingere:) Intermittendus est ordo alioquin debitus, & die 18. Ianuarij inchoanda est Tertia pars Historiæ Evangelicæ, de qua infra. Alioquin pergendum est in Secunda parte usque ad Dominicam Septuagesima exclusivè, qua non potest seriùs contingere quam die 21. Februarij.